

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod žez
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEČ

Inserati:

Enostop. petlitrsta (72mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
à 26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Ricmanje.

Nesreča Slovencev je ta, da se dobé med njimi vedno ljudje, ki iščejo prepira, in če ga ne najdejo, ga naredé. Najrajši se podajajo taki prepirljivci na cerkveno polje. Nič jim ni za to, da naredé veliko škodo, da vzbude po nepotrebnem strasti dasi ni od vse njihove agitacije niti najmanje koristi.

Za snov niso nikoli v zadregi. Enkrat agitirajo za brezverski darvinizem, drugič hvalijo protestantizem ali hvalijo pravoslavje. To jim je vse dobro došlo, da le zbudé prepir. Ko so pripravili ljudi do tega, da se prav zmerjajo in žalijo med sabo, pa si zadovoljni mencajo roke. Da so med političnimi agitatorji često liberalni advokati, nam ni treba praviti. Z velikim navdušenjem branijo potem „žaljeno čast“ . . .

Prav posebne vrste slučaj je Ricmanje. Vse je bilo mirno. Ljudje so si želeli samostojne župnije, to je bile vse. To željo imajo marsikje, pa vendar zaradi tega ne pride do tako žalostnih dogodkov, kakor tam.

Kar pride tje dr. Požar za kaplana. Jako interesantna in poučna knjižica „Ricmanje“^{*)}, ki nam opisuje tamošnje dogodke, pravi o njem, da ga je bil že nadškof Glavina odstavil od župniške časti, ker je kot župnik v Pazju prekoračil svoj delokrog v administraciji cerkvenega premoženja in zaradi drugih vzrokov. Kot kaplan v Pregarju je privatno študiral jus in postal doctor iuris. Sel je v Inomost študirat profesuro, a je ni dovršil. Pokojni škof Sterk ga je imenoval za kaplana v Ricmanju.

In zdaj se začneja.

Ricmanjci začno pisati v Dolino, da tamošnjih duhovnikov več ni treba k njim, njemu pa po advokatu pošljejo zahtevo, da jim naj le on mašuje. Dr. Požar pa škofu piše, da je on slučajno zvedel, da hočejo ljudje prestopiti v drugi obred, da vlada grozno razburjenje itd. To pismo je datirano z dne 26. maja 1900. On je slučajno izvedel za vse to. Prej ni nikomur prišlo na

*) Ricmanje. Ricmanjsko cerkveno vprašanje. Zal. „Novega Lista“. Tiskarna Dolenc (Fran Polić) Trst.

LISTEK.

„Glagolica v akvilejski metropoliji in njen pomen za slovensko slovstvo.“

Večkrat se nam očita — in ne po krivici — da Slovenci nimamo svoje zgodovine. A za to ne moremo mi nič in v greh nam ne bo nihče štel, da nismo imeli v takih razmerah velikega zgodovinskega razvoja kot drugi narodi. Neopustljiv greh pa je, če niti te skromne svoje zgodovine ne preiskujemo in ne poznamo. To velja zlasti za predprotestantovsko in protestantovsko dobo. Lahko trdimo, da mi razmer — posebno književnih — pred Trubarjem premalo ali pa celo nič ne poznamo. Predsodki se kopičijo in se vlečejo od roda do roda, iz šolske knjige v literarno zgodovino, pišejo se epske pesnitve v poveljevanje reformatorskih junakov-velikanov, zmerjajo se predprotestantovski srednjeveški mračnjaki, ki so puščali v nemar književnost in slovenski jezik ter potujčevali narod — vse

misel, da bi obrede prebiral, a zdaj je bilo pa naenkrat „veliko razburjenje“ in dr. Požar je čisto po naključju za to izvedel!

Zdaj je šlo dalje, a ne več „slučajno“, ampak v predstavi, ki so jo predložili grškokatoliškemu škofu v Križevcih, pravi, da so se „posvetovali z odličnimi mislitelji“ in „dolgotrajno vse premišljevali“. A kratki pa groze, da „če se jim ne uvaži želja, bi se znali izneveriti sv. katoliški Cerkvi“.

Ali se ne čuje taka grožnja kakor norčevanje?

To je bilo še pod škofom Sterkom in križevački uniatski škof Drohobecki jih ni sprejel. Ko pa je dal škof Sterk dr. Požarju ukor in ga pozval, da naj dela duhovne vaje, odgovori ta ohole, da apelira na Rim, da se pri škofu oglasiti ne more, ker ima privatne opravke, da se duhovnih vaj ne udeleži, da je to kabinetna justica itd.

Ricmanjem se glede duhovnije ugodi. Vlada odobri, da se v Klancu, Podgorju in Ricmanjih ustanove samostojne duhovnije. Zdaj bi bilo vse dobro in afera pri kraju. A dr. Požar je tačas samovoljno uvedel glagolico.

Ricmanjci so mislili, da so zdaj uniati, ker dr. Požar glagola. Izvestno časopisje je kar norelo od veselja, ne ker se je veselilo glagolanja, ki je liberalcem ravno tako malo mar kakor vsako drugo bogoslužje, ampak ker so upali, da se bo dal iz tega narediti kak škandal. Slo se jim je edino le za škandal, kajti ljudje, ki so se navduševali za glagolico, so ravno tisti, ki se navdušujejo tudi za protestantizem ali pa za modrost vsakega nemškega kratkovidnega profesorja, ki zagleda v vsakem starem loncu dokaz, da Boga ni.

A Požar je maševal po rimskem obredu, le v staroslovanskem jeziku, med tem, ko imajo uniati grški obred, različen od latinskega. A to je bilo izvestnim ljudem vseeno; za take malenkosti se liberalci ne briga, in jih tudi ne razume.

Prepir se je zdaj vlekel vedno dalje. Ljudje so bili napačno poučeni in so vedno bolj mislili, da se jim godi krivica. Vlada, ki je urgirala ustanovitev duhovnij Klanec

in Podgorje, jo je ustavila za Ricmanje, češ, naj se prej pojasni, kakega obreda so in kaj je na tem, kar listi pišejo. Dne 3. maja 1902. je sv. stolica izrekla v pismu do križevaškega škofa, da ni nič s prestopom Ricmanjcev, da naj ne poslušajo agitatorjev in da naj škof eventualne prosivce za vsprejem posvari in opozori, da je njih početje protipravno.

Ko je bil dr. Nagl imenovan za škofa, je bil dr. Požar v Rimu pri njem in se mu je poklonil kot svojemu škofu. Stvar bi bila v redu, ko bi bil dr. Požar to hotel. A ko se je vlekel prepir dalje, premesti škof dr. Požarja v Vatovlje, da bi bil mir. Ta se upre. A dne 18. prosinca 1902. se je vršila predaja. Za cerkveno premoženje pa ni hotel biti nihče odgovoren, niti dr. Požar niti ključarja. Manjkalo je mnogo dragocenih predmetov. Cerkev so zaprli, kakor tam, kjer ni duhovnika, Požarju pa je škof pisal, naj uboga in naj si od njega izprosi vse, kar je potrebno, da se rehabilitira.

Ta pa ni hotel iti, ampak je ostal tam in znal ljudem dopovedati, da se njemu in njim godi velika krivica. Ljudje so verjeli in mu prispevali za privatno stanovanje ter ga vzdrževali, on pa je imel dovolj časa, da je agitiral dalje. Škof je poslal Ricmanjem duhovnika J. Krančiča, dobrega Slovence in poštenega duhovnika, s katerim so pa delali tako podlo, da mu ni bilo moči ostati v tem kraju. Bojkotirali so ga, metali kamenje vanj, mu ponoči tolkli na vrata in ga preklinjali. Da, še ko je maševal v cerkvi, so prišli pokriti v cerkev in kadili ter ga zasramovali. Grozili so mu, da ga ustrelje in zabodejo, ni dobil ne jesti in je moral hoditi v Boršt spat, ker se doma ni več upal. Med prej dobrimi ljudmi je nastala sirovost kakršne prej niso poznali. — „Edinost“ in „Narod“ sta pa to slavila kot — „narodnjaštvo“. Ker ni bilo druge pomoči in niso hujskači pustili nobenega duhovnika v Ricmanje, je škof pooblastil sosedne župnike, da dele zakramente Ricmanjem.

Vse prigovarjanje je bilo doslej zastoj. Seveda niso vsi ljudje taki, ampak si žele poštenih, rednih razmer. A hujskači terorizirajo vse in ne puste, da bi zavladal hladni

premislek. Ne poročajo se več cerkveno, k bolniku ne puste duhovnika, tudi če ga želi, ostentativno brez duhovnika pokopujejo, in to dá vsakokrat izvestnim listom priložnost, da slave tako junaško „narodnjaštvo“. Posebno z veseljem poročajo, koliko otrok ni krščenih. Res prav posebno veselje.

Postalo je pri liberalcih navadno, da vedno groze z „Ricmanji“. Če jim kaj ni všeč, pa pravijo: „Ricmanje! Naredimo vam novo Ricmanje!“

Zato smo popisali tu, kaj pomenja liberalcem Ricmanje. A vprašati jih pa moramo: Ali se s tem deluje za narodnost? Ali je pridobil slovenski živelj v Trstu kako mrvice onih političnih pravic, za katere se mora boriti? Prav nič, in „Edinost“, če bi bila odkritosrčna, bi morala to priznati, ako ne bi sedel v njenem uredništvu sam dr. Požar in pisal vedno nove stvari o Ricmanjih.

Politično društvo „Edinost“ naj bi vendar enkrat izdalo parolo, da naj neha taka agitacija, ki je samo škodljiva! Slovenci se le smešijo s tem pred svetom. V trgovskem svetovnem mestu, kjer bi morali čutiti potrebo velikega skupnega gospodarskega dela, pa se seje sovražstvo, needinost in razkol za stvari, ki so čisto notranje cerkvene. To je znamenje, da vodilni politiki ne vedo nič boljšega. In to je žalostno zanje

Rusko-japonska vojska.

Brodivje Roždestvenskega.

Saigon, 24. aprila. Blizu zaliva Kamran sta ostali oklopna križarka „Svjetlana“ in bolniška ladja „Orel“. En ruski torpedni rušilec straži obalo.

London, 25. aprila. Guverner otoka Hajnan je brzojavil kitajski vladi, da balistično brodivje ob obali Hajnana jemlje premog.

Saigon, 25. aprila. Dopisnik „Agence Havas“ poroča iz Kamrana: Dve z rižom obloženi tovorni ladji, ki sta bili namenjeni na Japonsko, so Rusi zajeli. V nedeljo popoldne je bilo v presledkih zopet slišati gromenje topov.

Brodivje Nebogatova se bliža?

New York, 24. aprila. Dopisnik „Evening Suna“ poroča preko Henkona iz Banghoe (Cochinchina) včeraj, da je iz Sai-

te pa zagrinjajo lepi oblaki teme in nevednosti.

Precej luči je prinesel v to temo dr. Gruđen s svojim člankom o glagolici v akvilejski metropoliji in njenem pomenu za slovensko slovstvo, ki ga je objavil v zadnji številki „Katol. Obzornika“, tako da dobiva predprotestantovska doba že popolnoma drugačno lice. G. pisatelj dokazuje zelo spretno v tej svoji skrbno in dobro premišljeni razpravi, da se je „v zadnjih treh stoletjih srednjega veka razširila glagolica tudi po Kranjskem; bila je kot obredni jezik po mnogih krajih na Slovenskem v navadi in glagolsko cerkveno slovstvo je bilo takrat naše narodno slovstvo“. Ne govori se tu morda o izjemni in slučajni rabi glagolice pri službi božji na Kranjskem, ne — slovenski obred je bil popolnoma enakopraven z latinskimi tudi pri nas. To dokazujejo zlasti mnogobrojni ostanki staroslovenskih obrednih knjig, ki jih je dobili še sedaj v mnogih krajih na Kranjskem, tako, da imamo pred seboj ostanke dokaj razširjenega cerkvenega

slovstva, ki je bilo dalj časa v deželi udomačeno, ki se je zadnjih tristo let večinoma pogubilo, o čigar bogastvu pa še dandanes pričajo raznoliki naši fragmenti. Mi smo imeli torej že pred protestantovsko dobo narodno slovstvo! To je pa izrednega pomena za našo književnost. „To cerkveno slovstvo je bilo namreč podlaga, na kateri se je pričela razvijati skupna jugoslovanska pismenost. Mnogi naši odlični možje (Linhart, Vednik, Marni. dr.) so že to trdili, a njih trditve so se do sedaj premalo uvaževale.“ Pri vseh slovanskih narodih opazamo, da se jim je razvila narodna književnost na podlagi staroslovenskega cerkvenega jezika. „Hrvatje so sprejeli staroslovenski jezik z glagolskimi pismeni za književni jezik v cerkvi in državi. Slovenci, ki so bili cerkveno in politično združeni s Hrvati (o narodnostni razliki se v tedanjem času itak ne more govoriti) so glagolska pismena in glagolske knjige sprejeli za svoje in prav kmalu se je pričela po hrvaškem zgledu glagolica rabiti tudi v svet-

nih zadevah“. Potem učeni g. pisatelj zelo spretno in jasno dokazuje to svojo trditev, da staroslovenščina ni ostala samo cerkveni jezik, ampak da je vedno bolj dobivala značaj književnega jezika. Zlasti pomembne so besede, ki jih je zapisal Trubar v predgovoru k evangeliju sv. Matevža: „Lubi Slovenci! Vom inu nom je vedejoč, de le ta naša slovenska beseda do seš mal se nej z latinskimi temuč le ta krovaška s krovaškimi puhštabi pisala.“ Dr. Gruđen pravi na to: „Teh besed ni mogoče drugače umeti, kakor da je bilo med Slovenci razširjeno glagolsko slovstvo. In Bohorič leta 1584. obžaluje, da je že za njegove dobe to slovstvo skoraj izginilo.“ Jasno je, da bi se bil tako na podlagi staroslovenščine razvil enoten jugoslovanski književni jezik. Ne bila bi to umetno napravljena zmes iz slovenščine in hrvaščine, ki bi nam ostala vedno tuja in nerazumljiva in ki so jo hoteli skuhati Ilirci, ne — to bi se zgodilo potom naravnega in organskega razvoja. Tedaj pa je prišel veliki Trubar in je razdril ta razvoj ter tako postavil za vedno trden jez med hrvaškim in slovenskim književnim jezikom.

gona odpotoval v čolnu proti zalivu Kamran. V nedeljo dopoldne ob desetih, ko je bil 30 milj jugozahodno od Kamrana, je plulo mimo proti severovzhodu devet velikih parnikov. Lahko je razložil eno bojno ladjo in eno križarko, ki sta najbrže pripadali ruskemu brodograditelstvu, morda pod amiralom Nebogatovom (?).

London, 25. aprila. V Honkongu se glasi, da se bo tretje rusko brodograditelstvo združilo z brodograditelstvom Roždestvenskega okroga dne 28. aprila in da bodo Rusi dalje časa ostali pri Hajnanu.

London, 25. aprila. Dopisnik „Daily Maila“ je našel pri obisku zaliva Kamran tudi v nedeljo osemnajst ruskih vojniških ladij. Poleg tega je videl velikonočni ponedeljek pluti mimo luke devet velikih ruskih vojniških ladij. Kakor se zdi, vse te ladje pripadajo tretjemu balističnemu brodograditelstvu.

London, 25. aprila. „Daily Telegraph“ poroča iz Tokia: Ruska bolniška ladja je včeraj došla v Batavijo. Sodise, da pripada tretjemu brodograditelstvu. Rusi porabljajo svoje bolniške ladje v poizvedovalne namene.

Kje je japonsko brodograditelstvo?

London, 25. aprila. „Morningpost“ poroča iz Sangaja, da je včeraj ponoči plula mimo otokov Saddle proti jugu japonska bolniška ladja.

Pariz, 25. aprila. „New York Herald“ poroča iz Sangaja: Morsko orožje Sungari razsvetljuje ponoči s svojimi metalci svetlobe japonske torpedovke, da preprečijo ruskim ladjam prehod. Megla v ondotnih vodah pedpira načrt Roždestvenskega, da lahko neopazeno plove vzhodno od Formoze. Japonski ogleduhi ob kitajski obali živahno delajo.

Saigon, 25. aprila. Sodi se, da je v nedeljo zvečer med 8. in 9. uro plulo mimo Kamrana okrog 20 japonskih vojniških ladij.

Cifu, 25. aprila. Iz Koreje poročajo danes: Admiral Togo je bil 20. t. m. z večjim delom svojega brodograditelstva usidran v zalivu Mazamfo.

Berolin, 25. aprila. „Reuter“ uradno poroča iz Cintava, da je nemška križarka „Sperber“ 22. t. m. videla v Formoški ožini japonske vojne ladje, ki so vlekle proti severu težko poškodovano vojno ladjo. Teda „Sperber“ 22. t. m. ni bil niti v Formoški cesti, kajti 21. t. m. je došel iz Sanhajkvana v Cintav in 24. t. m. je odšel iz Cintava v Honkong.

Ruski mornarji pripravljani, boriti se na življenje in smrt.

Saigon, 25. aprila. „Agence Havas“ poroča iz Kamrana: Ruski častniki so izjavili, da je rusko brodograditelstvo odločno, boriti se, in bo izkušalo premagati sovražnika, najsi tudi samo pogine ž njim. Vsaka ladja, ki se bo udeležila boja, je dobila posebno navodila. Proti japonski admiralski ladji bodo rabili Rusi posebno taktiko.

Japonci se boje ruskega napada na Nagasaki?

Pariz, 25. aprila. Iz Nagasakija poročajo sem, da so morali ondotno luko zapustiti vsi tujci.

„Njegovi nasledniki: Bohorič, Krelj so čutili, da so zašli na stranpot in se se skušali zopet približevati cerkveni slovenščini, a edinost se ni dala več doseči. Zato je Linhart po pravici Trubarjevo početje imenoval nesrečno.“ Na to velevažno dejstvo se ni pri nas še nihče oziral. Popolnoma po pravici očita g. pisatelj, da kranske glagolice niti največja slovenska (Glaserjeva) zgodovina ne omenja. Zarili smo se v predsodek, da pred protestantsko dobo ni bilo pri nas književnosti, to slepo verujemo in tega se trdno držimo ter smo prepričani, da bi ne imeli nikdar slovenskega slovstva, ko bi sveta nebesa iz posebne ljubezni do Slovencev ne bila poslala reformatorja Trubarja, da vzbudi slovensko slovstvo, da dvigne slovenski jezik in da reši predragi naš slovenski narod gotove kulturne smrti, ki so mu jo pripravljali katoliški nemarneži vsled svoje brezbrzičnosti!

S tem smo hoteli opozoriti širše občinstvo na zgoraj imenovani velepomembni članek dr. Grudnov. Ta stran naše neznanne zgodovine zasluži posebne pozornosti zlasti zato, ker je še večidel zakrita. Želeli bi le, da ta doba dobi mnogo preiskovavcev, da se preženejo megle in uničijo predsodki.

Z bojišča na suhem.

Iz Peterburga poročajo 24. aprila: Na črti Tjelin-Kirin operirajo močne japonske čete.

Kakor javljajo iz Londona, je v soboto krožila v Tokiu vest, da se Rusi koncentrujejo v zalivu Posjet ter da name ravajo prodirati proti severni Koreji.

Petrburškemu listu „Birš. Vedemosti“ so brzojavili iz Hunsyatina, da je v Mandžuriji nastopila pomlad. Večkrat dežuje in ceste so radi blata neprehodne, radi tega ni možno sedaj izvrševati večjih operacij.

Peterburg, 24. aprila. „Novoje Vremja“ poroča 22. t. m. iz Gunculina: Na pozicijah se nahajajo čete, med njimi tudi višji častniki, so nastanjeni v šotorih, kar je silno težavno na silno mokri zemlji in pri slabem vremenu; posebno je pa s tem otežkočeno oskrbovanje z živežem. Japonci na črti Tjelin-Kirin živahneje delajo ter grade v tej smeri železnico. Sploh govore Kitajci o velikih železniških načrtih Japoncev.

London, 25. aprila. „Daily Telegraph“ poroča iz Tokia: Rusi so dogotovili železnico Cančun-Kirin. Ob njej se napravili skladišča. Kenjenica deluje.

London, 25. aprila. Poroča se, da je v kratkem pričakovati japonske ofenzive v velikem obsegu. Šanse so za japonske armade mnogo ugodnejše ko pred bitkami pri Ljaojanu in pri Mukden. (Japonci bodo morda poizkušali sedaj na suhem doseči zopet kako veliko zmago, da ž njo izenačijo morebitno rusko zmago na morju. Ur.)

Kuropatkin zopet odstavljen?

Peterburg, 24. aprila. Govori se, da bo Kuropatkin kot poveljnika prve armade nadomestil Kaulbars.

Neutrlnost Francoske.

Peterburg, 24. aprila. Napram drugače se glasečim vestem o bivanju ruskega brodograditelstva v zalivu Kamran poroča peterburški brzojavni urad, da se generalni guverner francoske Indokine ni v nobeni zadevi s prejšnjo obrnil na rusko vlado in da Roždestvenski ni dobil poziva, naj zapusti francoske vode, ker se je admiral brez dvoma držal pravil nevtrlnosti.

Iz japonskega parlamenta.

Seja japonskega parlamenta dne 27. februarja tega leta je zelo znamenita. Komisija, ki je imela preiskovati izdatke vlade je dognala, da se je zgodilo mnogo poverjenj. Doznanlo se je za 135 neposlanih izdatkov med leti 1901.—1903. Barake, ki jih je sezidala tvrda Okura so bile slabe in so morali plačati zanje trikrat toliko, kot so bile vredne. Komisija je hotela vse to sporočiti mikadu in je stavila tak predlog. Predlog pa je propadel. Patriotizem, samoljublje in dobičkaželjnost so ga pokopali. Japonofilski listi, ki so toliko pisali o razmerah v Rusiji, pravijo, da kaj takega na Japonskem niso pričakovali.

Češki deželni zbor.

„All. Korresp.“ poroča, da nemške stranke ne nameravajo popolnoma prenehati z obstrukcijo. Pri razgovoru nemških deželnih poslancev na Češkem bodo najbrže sklenili, da izločijo obstrukcijo začasno le v prihodnjem kratkem zasedanju češkega deželnega zbora.

Kriza na Ogrskem.

Položaj je popolnoma neizpremenjen. Listi so poročali, da bo vladar zaslislal danes Tisza, a ogrski uradni brzojav poroča, da bo Tisza prišel na Dunaj šele dne 2. majnika.

Več ogrskih radikalnih poslancev se popolnoma strinja s hrvaško zahtevo, naj se v hrvaških polkih vpelje hrvaščina kot poveljni jezik. Poslanec Lengyel je rekel: Če se vpelje na Ogrskem mažarski poveljni jezik, na Hrvaškem pa ostane nemški, bo to naredilo vtisek, da pripada Hrvaška Avstriji.

Reforme v bosenski upravi.

Bosenska vlada je odpravila mnogo nedostatkov z ozirom na davčni sistem. FZM. Albori je izdal proglas, ki ustavlja dose-danji način iztirjevanja desetine, ki zastopa v okupiranih deželah zemljiški davek. Letna interventna desetina je odpravljena; nadomestili so jo z desetinskim pavšalom. V enajstih paragrafi so odrejene nove ustanove. S tem je bosenska uprava odstranila pritožbe, ki so trajale gotovo že stoletje.

Dogodki na Ruskem.

Tiflis, 24. aprila. Na transkavkaški železnici je izzvezni Jelizavetpol končana stavka železničarjev.

Lvov, 25. aprila. „Slovo polskie“ poroča iz Hujatina: Na Rusko-Poljskem se jako hitro širijo nemiri. Dne 21. t. m. so napadli kmetje grajščino Grodek, razrušili gospodarska poslopja in pregnali prebivalstvo. Nato so korakali proti posestvu Sattanov. Med potjo so prisilili vse posle, da so morali iti ž njimi. Guverner je pozval

vojaštvo, ki je prišlo več oseb in za kratek čas pomirilo razburjene duhove. A že drugi dan so se zopet ponovili nemiri v podvojenim meri. Prebivalstvo med Grodekom, Sattanovim in Husiatinom je pobunjeno. Vstaške čete razdirajo grajščine, ropajo opravo in pretepajo oskrbnike. Kmetje nastopajo vedno bolj nasilno, ker vojaštvo ne postopa odločno. Med vstaši se govori, da bo veleposestva razdelila med kmete posebna komisija iz Peterburga. Na sokolovskem veleposestvu so kmetje sami porazdelili medse posestvo. Vsak dan so javni shodi, na katerih se sklepa o pobijanju veleposestnikov in judov o pravoslavnih velikonočnih praznikih. Kmetje svetujejo dobrim posestnikom, naj še pred pravoslavno veliko nočjo od-potujejo, da ne bodo ubiti. Vsled tega je na veleposestvih in po malih mestih v Podoliji vse prestrašeno. Med kmeti so razširjene govorice, da bo za slučaj večjih nemirov delalo red avstrijsko vojaštvo.

Viborg, 25. aprila. Pristaši finske ustave delajo na vso moč, da bi bila uveljavljena finska ustava. V Viborgu je bil velik shod, na katerem so zahtevali, naj se odstranijo vsi ruski in finski činovniki, ki se ne ozirajo na finske zakone.

Peterburg, 25. aprila. Vlada je odredila obširne vojaške priprave, da prepreči morebitne izgrede 1. majnika. A kljub temu zapuša Rusijo mnogo bogatih oseb. Zadnjih 14 dni so oblasti izdale 150.000 potnih listov za inozemstvo. Prenaplnjeni so vsi vlaki, ki vozijo iz Peterburga.

London, 25. aprila. „Daily Graphic“ poroča iz Peterburga: Car namerava izdati prihodnjo soboto oklic, ki bo napovedal nove izpremembe. Naznanilo se bo tudi, kako bo prihodnje ljudsko zastopstvo na Ruskem.

Odesa, 25. aprila. Poštni in tovarni promet na Črnem in Azovskem morju je prekinjen, ker stavkajo inženirji, kurjači in mornarji. V pristanišču straži 70 usidranih ladij vojaštvo, da prepreči izgrede. Stavko so najbrže uprizorili angleški častniki in mornarji, ki so oborožili stavkujoče z revolverji.

Peterburg, 25. aprila. Včeraj je bila prva seja družbe „Rusko vstajenje“, ki namerava pospešiti uresničenje carjevega reskripta z dne 3. marca in ki se bori proti terorizmu.

Peterburg, 25. aprila. Popolnoma izmišljena je vest, da namerava vlada v vojne namene porabiti vsote v raznih blagajnicah proti 3 1/2 % odškodnini.

Peterburg, 25. aprila. Policijski predsednik je obsodil 101 slušatelja na konservatoriju zaradi nemirov v preteklem mesecu v mesečni zapor.

Nova transvaalska ustava.

Iz Londona poročajo, da so proglasili novo ustavo za Transvaal, ki dobi tudi ljudsko zastopstvo.

Izpred sodišča.

„Narodu“ je pred sodiščem sapo zaprlo.

Včeraj se je vršila pred ljubljanskim okrajnim sodiščem jako zanimiva obravnava. Znano je, da je „Narod“ dne 9. febr. t. l. trdil, „da je župnik g. Dominik Janež jel prodajati listke s svojim imenom, v katerih obljublja vsakemu petdeset dni odpustka, kdor jih kupi.“ Ko je „Slovenec“ na podlagi zanesljivih informacij odgovoril, da je ta trditev nesramna laž, je baje g. Pustoslemšek napisal v „Narod“: „Imamo v rokah originalno karto častivrednega župnika Dominika Janeža, ki jo je kupil od njega naš zaupnik, na kateri se črno na belem obljublja za neki pobožni izrek 50 dni odpustka. Ako so „Slovenčevi“ uredniki radovedni, si lahko ogledajo to karto v našem uredništvu.“

Na tako grd način je hotel „Narod“ stvar zavijati, braniti neresnico in grditi poštenega moža, podtikujoč mu nečastna dejanja. Na poslednje izzivanje sta šla dva člana našega uredništva Stefe in Kremžar v „Narodovo“ uredništvo. Stefe je ondi vprašal po gosp. Malovrhu, a usoda uredništva „Slov. Naroda“ je hotela, da je bil navzoč g. Pustoslemšek, ki se je obnašal tako nerodno, kakor bi se g. Malovrh gotovo ne. G. Pustoslemšek je dejal, da on nadomešča g. Malovrha in je spremil obiskovalca v posebno sobo. Ondi mu je Stefe pokazal „Narodovo“ vabilo kot legitimacijo in vprašal po karti. „Imamo jo, imamo jo!“ je dejal g. Pustoslemšek in hitel po karto. In pri nesel je navadno vizitko gosp. Dominika Janeža! Na vizitki je bilo nekaj pisanega. To je Stefe najprej hitro pogledal in vjel par besed, predno se je spomnil g. Pustoslemšek, da mora tisto pisano stvar zakriti. Na vizitki je bilo natisnjeno na gorenjem vogalu „Hvaljen bodi Jezus Kristus, 50 dni odpustkov, torej izrek, za katerega si g. Janež odpustkov ni sam izmislil in katerega ima, če se mu ljubi, ravno tako pravice dati na

svoje vizitke, kakor kak drugi izrek, kakor „Bog in narod“ ali kaj sličnega. To je pravica posameznika. Stefe je vprašal Pustoslemška, če je ta karta res prodana. „Prodana, prodana!“ je zagotavljal gosp. Pustoslemšek. To je zadoščalo. Obiskovalca sta se obrnila in odšla v prvo sobo, kjer je nekaj vprašal še g. Kremžar.

Ker je „Slovenec“ branil župnika Janeža pred „Narodovimi“ neresnicami, je umevno, da je Stefe sporočil mu o „Narodovem“ vabilu, naj člani „Slovenčevega“ uredništva obiščejo „Narodovo“ uredništvo, kjer bodo videli Janeževo karto, ki jo je baje kupil od župnika Janeža „Narodov“ zaupnik, in da mu je sporočil tudi Pustoslemškovo trditev. Poštenjak „Slovenski Narod“, dasi je vedel, da nima prav, pa še ni dal miru. „Kolegijalni“ gosp. Pustoslemšek je, predno so bili od g. Dominika Janeža storjeni kaki sodnijski koraki, priobčil v „Narodu“ notico „Sapo s mojimi zaprli“, v kateri se je norčeval iz zgoraj omenjenega obiska, in je trdil, da je vse dokazal in pristavil, da bi moral „Slovenec“ pisati, da se je v uredništvu „Slovenskega Naroda“ prepričal, da je stvar resnična.

Ker le ni bilo miru, je župnik Janež z ozirom na Pustoslemškove izjave v uredništvu „Slov. Naroda“ tožil g. Pustoslemška, kateremu je tako dal najlepšo priliko podati dokaz resnice. Med tem časom so se od naše strani vršila nadaljna poizvedovanja.

Pri obravnavi se je Pustoslemšek zaprla sapa. Odklonil je vsak dokaz resnice in se izgovarjal na „Narodovega“ zaupnika, češ, da se je pri obisku tudi nanj skliceval. Če bi uredništvo „Narodovo“ imelo najmanjše dokaze za svoje trditve, tedaj bi izvestno vrgle te dokaze pred sodišče s silnim vriščem. Pri obravnavi pa je prišla nadan tudi slavna vizitka in to je glavna stvar, ker iz nje besedila se lahko posname, da so „Narodove“ trditve popolnoma neresnične. Poleg omenjenega tiskanega reka je namreč spodaj od župnika Janeža še lastnoročno zapisano: „Prosim, da bito pobotnico vidirali, zato uslugo se Vam zahvaljuje udani“. Pozdravi! Dasi neradi, morali so „Narodovi“ gospodje predložiti sodišču izvorno vizitko z besedilom, katero so doslej tako skrbno skrivali in iz kojega je že jasno razvidno, da vizitka s takim besedilom ni mogla biti prodana. Gospod župnik je s to vizitko prosil načelnika krajnega šolskega sveta, Windischgratzovega oskrbnika v Predjamu, Mayerja, da vidira pobotnico o plači za ekskurentno šolo. Razume se, da je „Narodovemu“ uredništvu pred sodiščem to moralo zapreti sapo!

Za drugo pri obravnavi ni bilo od naše strani nikomur, nego osvetliti neutemeljenost „Narodovih“ trditve. Oseba g. Pustoslemška nam je postranska stvar.

Pri obravnavi je gospod Pustoslemšek nastopil z velikim aparatom ne dokaza resnice, tega se „Narod“ boji, ampak da bi dokazal, da je rekel, vizitka kupljena, kakor trdi naš zaupnik, da torej on sam g. župniku ni ničesar očitil.

Stefe je opisal pogovor v sprejemni sobi, kakor zgoraj opisano, da bi pa on pozneje v drugi sobi še kaj govoril z g. Pustoslemškom, se ne ve spominjati in zdi se mu, da tudi ni. Gospod Kremžar je tudi potrdil pogovor v sprejemni sobi, v drugi sobi je on nekaj vprašal g. Pustoslemška, nakar mu je Pustoslemšek nekaj dejal o „zaupniku“.

Prišlo je na vrsto osebe „Narodove“. Rode Matija pravi, da je Pustoslemšek potem, ko so prišli obiskovalci iz sprejemne sobe in je nekdo Pustoslemška vprašal: „Ali vzdržujete svoje trditve?“ dejal: „Po informacijah našega zaupnika trditve seveda vzdržujem.“ Značilno je bilo pričanje g. Ante Bega, člana „Narodovega“ uredništva. Ta je kar trdil, da v sprejemni sobi, v kateri niti bil ni, se ni nič govorilo in da je Stefe bil tisti, ki je v prvi uredniški sobi stavil Pustoslemšku vprašanje, na katero je odgovoril s sklicevanjem na zaupnika.

Zastopnik g. Dominika Janeža, gospod dr. Schweitzer, je izjavil, da se je pri obravnavi pokazalo, da so „Narodove“ trditve gledede gospoda župnika Janeža popolnoma brez dejanske podlage. Nihče ne bo verjel, da je gospod Dominik Janež prodal karte, na kateri hoče vidiranja pobotnice okrajnemu šolskemu svetu. Obtoženec ni nastopil dokaza resnice, ampak se sklicuje le na poročevalca. Ze iz tega se vidi, da je „Narodova“ trditev brez resnične podlage. Toda g. Pustoslemšek je očital g. Dominiku Janežu, kot je iz pričevanja razvidno, da je prodal vizitko, k večjemu je, ko sta člana „Slovenčevega“ uredništva že odhajala, spomnil se, da so trditve nevzdržljive, in, ne da bi ga ta dva mogla še razumeti, skliceval se na zaupnika, kar ga pa ne odveže odgovornosti.

Zagovornik g. Pustoslemška gosp. dr. Konrad Vodusek je dejal, da je ta ob-

ravnava silno žalostna, ker nastopajo slovenski časnikarji drug proti drugemu. (Ali zahteva g. Vodusek, da vsi slovenski časnikarji take umevajo svoj poklic, da se merajo postavljati v službo najskrajnejših krivic? Dolžnost časnikarjev je boriti se za pravico. Ur.) G. Stefe je prišel v uredništvo „Slov. Naroda“ med svoje kolege poizvedovat, g. Pustoslemšek mu je kot v uredništvu sicer nepoklicani osebi postregel, napravil je Stefetu „uslugo“, Stefe je pa javil vse dalje. G. Pustoslemšek ni za tožbo prava oseba. To je „Narodov“ odgovorni urednik in pravo sodišče za to pravdo je porotno sodišče. Če hoče g. župnik zadoščenja, ga vabim na to pot.

Dr. Schweitzer je odgovoril, da se g. Stefetu ne more očitati nekoledijalnost. (G. Vodusek naj le čita, kaj je g. Pustoslemšek napisal po stefetovem obisku v „Narodovemu“ uredništvu. Ur.) Pri „Narodu“ so vender morali vedeti, ko so vabili v svoje uredništvo „Slovenčev“ osobje, da bo župnik Janež moral o tem izvedeti, ker „Slovenec“ je upravičeno pisal in je bil dolžan pisati mu po informacije. Oba g. Stefe in g. Kremžar nista bila nepoklicana in nista nikogar nadlegovala v uredništvu „Slov. Naroda“, ker sta bila tja p e v a b l j e n a. Ako „Narod“ sedaj poziva, naj g. župnik Janež toži dr. Tavčarja, se ta poziv ne more smatrati resnim, ker je vsakemu znano, da uživa varstvo imunitete. (Tako je; Dr. Tavčar naj bi bil izjavil, da je župniku Janežu na razpolago! Ur.)

Sodnik je smatral, da se je Pustoslemšek skliceval nasproti obiskovalcem na zapupnika, da torej ni sam trdil kaj žaljivega o g. župniku Janežu in je obtoženega radi tega oprostil.

Pri tej obravnavi se ni šlo za obsodbo g. Pustoslemška, ampak za to, da se razkrije, kako se je „Narod“ o g. Janežu lagal. Če se sedaj „Narodovi“ uredniki v pomankanju dokazov sklicujejo na dr. Tavčarjevo imuniteto, tega sklicevanja ni smatrati resnim, ker bi včeraj lahko z dokazi župnika Janeža blamirali, če bi — dokaze sploh imeli. A teh ni, zato se je moral g. Pustoslemšek, namestu da bi „nastopil kot junak“, kakor je „Narodova“ stara fraza, skrivati se za neznanega zapupnika. „Narodove“ trditve torej uplivajo na človeka tako, kakor bi mu kak mlekardal piti zasirjenega mleka. Gospodje nas umejo. Če bo „Narod“ ponavljal svoje laži, bomo o tem še govorili in potem se jih bo več kislo držalo! Kar se pa tiče slovenskega časnikarstva, o katerem se je včeraj govorilo pred sodiščem, smo na naši strani za kolegijalnost vedno vneti, ne moremo pa imeti kolegijalnosti z obrekovanjem poštenih ljudi. Mi smatramo dolžnosti slovenskega časnikarja za vzvišenejši! Pribito pa ostane in je pred sodiščem se dognalo, da so „Narodove“ trditve glede g. župnika Janeža neistinite, in to smo hoteli doseči, družega nič.

Občinska seja v Sp. Šiški

dne 19. aprila.

Zadnji prizor tretjega dejanja tragi-komične komedije občinskega zastopa, kateri se vrši v I. razredu ljudske šole. — Ko se zagrinjalo dvigne, sede občinski svetovalci v malih otročjih klopčah — za nekatere edino pravo mesto — pred njimi kateri v obliki dolge mize, v kotu pa palčice za poredne šolarčke. Sredi mize sedi v znak svojega dostojanstva občinski pisar, na desni in levi poleg njega občinska svetovalca, na skrajnem desnem koncu pa sedi v znamenju same ponižnosti župan g. Viljem Maurer.

Tajnik prečita jeclaje zapisnik zadnje seje, kateri se po neki mali premembi, katero zahteva virilist g. Knez, odobri.

Župan poroča, da se bo dne 20. t. m. razpoložil velilni imenik za bodoče volitve na vpogled. Za eventualne pritožbe voliti je treba 4 može, kateri naj o njih razsojajo.

Ojster nasvetuje, naj si vsak razred izvoli svojega moža v to komisijo. (Obvelja.)

Izvolijo se: Za viriliste P. Kosler, za I. razred A. Pogačnik, za II. razred Sirnik, za III. razred A. Ojster.

Župan poroča, o parcelaciji Franca Leskovca, katera se odobri.

Pogačnik poroča, da sta našla z gosp. P. Koslerjem račune iz leta 1904. v redu.

Ojster interpelira županstvo, zakaj se oddaja dobava grameza pod roko in zakaj se ne razpiše konkurenčna oddaja. To razburi nekatere duhove. Vpitje križem.

Vrhovec: Župan oddaja le onim, ki so njegovi prijatelji. Drugi protestirajo! — Anarhija. — Ko se vihar poleže, predlaga

Ojster, naj se pregleda tudi blagajna, katere bi se moralo itak glasom postaviti pregledati najmanj vsako leto štiri-

krat, a pregledala se ni v celih treh letih niti enkrat.

Knez: To so same kaprice in sitnosti, zakaj pa preje niste stavili tega predloga?

Ojster: Ker sem čakal na Vas, a končno sem uvidel, da mora le kričati zopet pametnejše na postavna določila opozarjati.

Župan: Gospoda Pogačnik in Kosler sta pregledala račune in našla sta jih v redu.

Ojster: Da, račune, toda s tem še ni rečeno, da je denarno stanje v redu.

Maurer molči.

Ojster predlaga, naj se izvolijo štirje možje, ki naj pregledajo blagajno.

Župan ne dá predloga na glasovanje ter preide na prihodnjo točko dnevnega reda.

Ojster: Jaz se bom pritožil vsled tega nepostavnega ravnanja.

Glas izmed poslušalcev: „Ali jim smrdi!“

Župan poroča o dopisu mestnega magistrata ljubljanskega glede vprašanja, bi li spodnje-šišenska občina privolila, da položi mestna občina ljubljanska po njenem svetu, to je od Vodovodne ceste po Poljski poti potem pa čez železnice proti jugu, drugo glavno vodovodno cev, katera bi potem vodila preko drevoreda do mestnega reservoirja.

Klemenčič pravi, naj bi se pevoljno odgovorilo, toda le pod tem pogojem, da dá ljubljanska občina garancijo, da bode dobivala Spodnja Šiška, ako se priklapi mestnemu vodovodnemu omrežju, ceneje vodo.

Župan: Več posestnikov ob Knezo-vih ulicah prosi, da bi se le-te prevzele, ki so sedaj last zasebnikov, v občinsko oskrbo.

Klemenčič: Tu se vidi, kako površni župan in svetovalci so bili za časa, ko se je omenjeni svet parceliral, da niso niti to, kar postava določa, zahtevali od parcelanta, namreč da odstopi za ulice potreben svet občini brezplačno v last. To napako naj pa danes občina trpi, kajti posestniki dotičnega sveta brez vsake odškodnine gotovo ne bodo odstopili.

Vname se daljša neparlamentarna debata. Vpitje in krik!

Strossmayer in vatikanski koncil.

Velik hrup so vzdignili liberalci nad rakvijo Strossmayerjevo, pravičljivi ga kot ideal svobodnomislečega cerkvenega kneza in Slovana, a so se pri tem neznansko opekli. Da — Strossmayer je bil velik Slovan — toda, ko se je šlo za preglašanje papeževe nezmotljivosti, je bil privraten in zadnjikrat v svojem življenju nedosleden, dasi-ravno nehoté Akti in dekreti koncila vati-kanskega (Coll Lac. 1890; Herder, Freiburg) prinašajo vse govore referate in peticije škofov udeležencev, poleg tega pri-naša Granderath v svoji zgodovini vati-kanskega koncila vse govore cerkvenih dostojanstvenikov po stenografskem zapisniku; med temi se nahaja znamenita peticija škofov oponentov iz 29. januarja 1870, ki so jo vložili po kardinalu Schwarzenbergu, nadškofu praškemu. Podpisali so jo vsi škofje avstrijski, med njimi Strossmayer, Gollmayr, škof goriški, Legat, škof tržaški, Dobrila, škof poreški, Vidmar, škof ljubljanski, Stepischnegg, škof lavantinski in drugi.

Ta peticija je pravi chef d'oeuvre nedoslednosti in servilizma, ki so ga gojili do vlade tedanji avstrijski škofje. Vlada jim je komandirala, da morajo pri koncilu protestirati proti papeževi nezmotljivosti; ti so slepe ubogali kot ovce Bili so ponižni slugi birokracije. Peticija obsega v aktih tiskana 61 vrst; od teh pa govori samo 7 (reci sedem) vrstic o tem, da sedaj ni čas, preglašiti dogme o infalibiliteti, 54 pa slovesno priznava papeževo nezmotljivost! Škofje pravijo med drugimi: „Ni dvoma, da se morajo vsi kristjani pokoriti dekretom svete stolice; vrh tega pa uče učeni pobožni možje, da se ne sme ugovarjati proti temu, kar določa naslednik svetega Petra o verskih in moralnih stvareh, ko govori ex cathedra“. Tistih sedem vrstic, ki kaj slabo osvetljujejo neodvisnost in svobodoljubnost tedanjih avstroogrskih škofov, pa slove tako-le: „Vendar vemo mi, ki dobro poznamo naše razmere, da bode proglašanje dogme o papeževi nezmotljivosti dalo sovražnikom vere povod, napadati vero in da boda našim vladam pri-like, bojevati se proti praviciam cerkve“.

Dnevne novice.

Noré! Včerajšnji „Slov. Narod“ je zopet eno „pogrunta“, ki kaže, da so njegovi uredniki prišli že v jako sumljiv stadij duševnega razvoja. Lotili so se „klerikalnih

tiskarn“, o katerih pripovedujejo take pravljice, kakor orientalska kraljica v „Tiseč in eni noči“. „Klerikalne tiskarne“ po „Narodu“ namreč tiskajo vse, kar hočeš: knjige, časopise i. t. d. — p o d l a s t n o c e n o. Njih edini namen je, vse uničiti s konkurenco. Zato pa delajo tako cenó in tako izvrstno, da ni mogoče z njimi konkurirati. Kar cepajo konkurentje poleg njih, kakor muhe pozimi. In to vse, ker delajo p o d l a s t n o c e n o! Pa še več: Vkljub temu, da delajo pod lastno ceno, si pa „duhovniki dele med seboj lepe vsote“. Kar po Italiji, Franciji in po Angleškem potujejo po več mesecev, kakor knezi, in to vse za denar „klerikalnih tiskarn“, ki pod ceno delajo A najboljše še pride: S takim gospodarstvom, trdi „Narod“, so si nabrale „klerikalne tiskarne“ ogromno premoženje. „Katoliška tiskarna“ na primer, ki p o d l a s t n o c e n o dela, ima po „Narodovem“ računu letnih 80.000 K dobička. Tolike stotisočev so že klerikalci nagromadili s tem, da pod ceno delajo, da „Narod“ te vsote kar izračunati ne more, samo to ve, da je ta „Kriegsschatz že ogromen“. — To je seve navadna bedarija. „Katoliško tiskovno društvo“ je potrebno, ker moramo poleg tolikih zavodov, ki delujejo na kvar našemu ljudstvu, imeti društvo, ki ima skrb za dobro slovestvo. Ali naj bi mi dajali tiskati svoje stvari morda v „Narodno tiskarno“, da bi podpirali tam najhujše sovražnike? To bi bilo nekaj za liberalce, da bi z „Narodom“ vred tiskali molitvenike! Lampret se naj nikar ne pritožuje nad konkurenco! Njegov sovražnik je njegov „Gorenjec“, ki mu odganja poštene ljudi od tiskarne. Saj mora vender vedeti, da pošteni ljudje ne bodo prepustili polja tako umazanemu listu, ampak bodo proti njemu primorani nastopiti s konkurenco. On je sam kriv. Sploh so najboljši podporniki „Kat. tisk. društva“ liberalni časniki, ki s svojo nečuvstveno sirovostjo poštene ljudi silijo, da se oklepajo „Katol. tisk. društva“. Le eno še bode povedano liberalcem: Ni res, da bi društvo konkuriralo s tem, da pod ceno dela, ni pa tudi res, da bi delalo ogromne dobičke. Pač pa je res, da od tega društva nihče dividend ne vleče, ampak da se ves dobiček porabi za književne in časnikarske namene v korist javnosti. Če pri „Narodni tiskarni“ slabše gospodarijo, je to njihova krivda. Namestu da se nad „klerikalnimi tiskarnami“ jeze, naj rajši delničarji „Narodne tiskarne“ nadzirajo svoje lastno gospodarstvo!

Umrl je velikonočni ponedeljek v St. Petru pri Gorici upokojeni kurat, č. g. Marko Vales. Velikonočno nedeljo je še maševal, poneči ga je zopet napadla stara njegova bolezen, srčna hiba, in mu končala življenje. Porodil se je 1. 1840. v Gabrijah na Vipavskem in bil v mašnika posvečen 1. 1865. Služboval je po raznih goriških duhovnijah, zadnja leta kot kurat v Brancici, kjer se je mnoge trudil za spomenik slavnemu slovenskemu junaku baronu Cehovinu. Zadnja leta na gimnaziji je bil učenec prof. Ivana Trdine v Reki, kjer se je navdušil za slovansko, zlasti jugoslovansko zgodovino. To idealno, gorečo ljubezen do slovanstva je gojil do svojega zadnjega izdaha. Bil je navdušen narodnjak in Avstrijec. Kot tak je od mladih nog med narodom širil plemenito navdušenje za domovino, pazljivo je zasledoval domače in svetovne dogodke ter marljivo dopisoval raznim listom. Nebroj njegovih dopisov in zgodovinskih črtic je tekom let objavil tudi naš list. Se 20. t. m. nam je poslal s podpisom M. Mihaeljev dva obširna zgodovinska spisa „Avstrijska vojna za nasledstvo in Marija Terezija“ in „Trenk, pandurski major“. Pokojnik je bil goreč duhovnik in spreten govornik. Truplo njegovo so danes iz St. Petra, kjer je poldrugo leto bival v pokoju, prepeljali v rojstno vas Gabrije, kjer se je vršil pogreb. Blag bodi spomin umrlemu možu in večna luč naj mu sveti!

Smrt na cesti. Na veliko-nočao nedeljo ob 10. uri dopolne so dobili na veliki cesti med Žirovnico in Selem mrtvo ležečo deklo Marijo Valjavec. Zapazili so na njej znamenja, kakor da bi bila povožena. Ljudje govoré, da sta jo pvozila dva biciklista s Hrušice. A ona dva

trdita, da sta jo že našla mrtvo na cesti. Sla je ravno k sv. maši na Breznico. Sodnijski ogled bo že dognal, kaj je resnica.

Peti občni avstrijski katoliški shod. Diocezanski odbor dunajske nadškofije, ki mu je poverjena priprava za shod — povečan tudi po zastopnikih drugih dežel in nemških narodnostij — je imel dne 17. t. m. svojo sejo pod predsedništvom barona Vittinghoff-Schella. Pri tej seji se je razpravljalo in odobril poslovni red za V. katol. shod, ki se bo dal vsem udeležencem z vstopnico vred. Za pripravo na V. katol. shod so se ustrojili novi odbori v škofijah: Budjevice, Kraljevi Gradec in Selnograd. Veliki lokalni odbor se bo sestavil sredi septembra.

Umrl je v Trstu gosp. Fran Rakuš, kontrolor „Tržaške pesojilnice in hranilnice“.

Prepir v cerkvi. Na Ježici so se v cerkvi stegli fantje zaradi vprašanja, kdo bo nosil bandero.

Orožniki razganjali sejmarje. Z ozirom na dopis iz Novega mesta, objavljen dne 20. t. m., nam je gosp. župan pl. Sladovič poslal naslednje pojasnilo: Ni res, da bi bili orožniki na sejmu v Novem mestu razganjali sejmarje ter s tem povzročili ogorčenje ljudstva, ker skrb za red v Novem mestu v prvi vrsti mestni stražniki, kakor tudi za vsak sejem posebni redarji, tako da se vrše sejmi v najboljšem redu; tako tudi dne 18. t. m. Mestno županstvo samo strogo nadzoruje, da se nobenemu sejmarju ne godi krivica. — Dostavek uredništva: Poizvedeli smo iz povsem zanesljivega vira, da so se opisani prizori vršili pred državnim mostom v Kandiji, kar se doslej ni še zgodilo. In to je ogorčilo občinstvo, ker tolika strogost v cestnem policijskem redu gotovo ni določena.

Izgubljena vrednostna pošiljatev. Pretekli teden je kapitan nekega parnika prevzel na glavni pošti v Trstu zavoj, v katerem naj bi bilo 6000 K. Ko je zavoj prevzel prejemnik, je dobil v njem namesto denarja papirne odrezke. Sodijo, da so vsebino zamenjali na tržaškem poštnem uradu. Uvedli so preiskavo.

Gad pičil. Včeraj je pičil v gozdu gad 11letnega Dominika Peterka iz Klobe v kamniškem okraju. Pičil ga je v kazalec leve roke. Pripeljali so ga v deželno bolnišnico.

Za praznike so se pre-skrbeli neznani tatovi. Vlomili so v jedilno shrambo skozi okno posestnika Janeza Pibra v Gradu in mu odnesli prekaljene slanine, klobas, svinjske masti in moško obleko. Hlebec kruha in nekaj sladkorja so pustili tatovi na tleh pred hišo. O tatovih ni sluha ne duha.

Za duhovnike leskovške dekanije je shod v ponedeljek, dne 1. maja v St. Jerneju. Začetek ob 10. uri.

V postelji zgorel. Slaboumni, 47letni France Grošelj, pristojen v občino St. Jošt, je prišel po odgonu domu. Župan se je trudil, da bi ga oddal v hiralnico v Ljubljano. — Ker se mu pa to ni posrečilo, obdržal ga je pri sebi. Grošelj je vedno blodil o ognju. To je napotilo župana, da mu je dal prostor v domači kuhinji za prenočišče. Predno je Grošelj legel, so ga preiskovali, če ima morda vžigalice pri sebi. Ko je prišla dekla dne 21. t. m. zjutraj v kuhinjo, našla je na ležišču močno ožgano Grošljevo truplo. — Sreča za gospodarja je bila, da se ni mogel ogenj širiti.

Kako je mazač kobilo zdravil. V Gorjušah pri Bledu je nekemu kmetu zbolela kobila. Sel je po komskega zdravnika. Ta mu zatrdi, da kobilo gotovo ozdravi, ako dobi 20 K. Kmet mu je res obljubil, ker je bil v strahu za kobilo. Zdravnik pride, ogleda si kobilo in pušča kri. To so bila vsa zdravila. Nato pa gre zdravnik v hišo in zahteva od gospodinje svinjska rebra in jajčje jed. Tudi to je dobil. Dva dni je zdravnik zdravil kobilo in svoj želoдец. Ko pa je bila kobila vedno slabša, ukaže jo s špiritom drgniti. Ko to opravi, gre k sosedu in dá godcu krone, da mu zagode. Ko je bil ravno vesel, mu sporeče, da je kobila poginila. Hitro vstane in zbeži s kronami.

Vsled zavžite polenovke umrla. Devetnajstletna Žavnik, gostačeva hči v Borevnici, je na veliki petek jedla polenovko, potem se pa vode napila. Dekle, ki je bila doslej po izpovedbi njene matere vedno zdrava, je drugi dan umrla.

V Črnomlju otvori dne 1. maja notarsko pisarno g. Oto Ploj.

V vodnjak je skočila in utonila v Trstu vdova Marija Hrešček a k. Vzrok revščina. Predno je izvršila samoumor, je svoje najmanjše dete privezala v zibeli, boječ se, da bi dete sicer padlo iz zibeli.

Novice iz logaškega okraja. Nove poslopje dobi letos mlekar

v Rovtāh z vsemi potrebnimi prostori. — Po drevesnicah in nasadih so napravile poljske miši in voluharice obilo škode. Zajci so oglodali mnogo dreva. — Divjega petelina je ustrelil prejšnje sredo v Praproškem gozdu g. Ad. Mylley, poštar v Dol. Legatu. — Vas Medvedjebrdo dobi novo lastno šolsko poslopje. — Podružniška drevesnica v Rovtāh oddaja sadne mladike domačim in zunanjim posestnikom proti nizkim cenam. — V Zavrtah pri Rovtāh bodo v kratkem ustanovili mlekarino. — Občina Rovte je vložila prošnjo na deželni zbor in dež. vlado za napravo vodovoda.

— „Sanitas.“ Opozarjamo na današnji oglas g. Drag. Puca s pripetnjo, da sta bila v sobotni številki po neljubi pomoti zamenjana oba klišaja.

Ljubljanske novice.

Ij **1. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani** sklicuje na dan 29. aprila ob 8. uri zvečer v salonu hotela „pri Maliču“ izvanreden občni zbor v smislu sklepa zadnjega občnega zbora. Dnevni red: 1. Razgovor o obstanku društva. 2. Eventualna izprememba pravil. 3. Volitev odbora. 4. Določitev društvenega prispevka za l. 1905. 5. Predlog o neki izpremembi volilnega reda za občinski svet ljubljanski. 6. Razgovor o kanalski pristojbini ter zvišanju občinskih doklad. 7. Slučajnosti. Shod se vrši pri pogrnjenih mizah. — Vabljeni so tudi kot gostje oni hišni posestniki, kiniso članidruštva.

Ij **Promet na južnem kolodvoru** je bil o praznikih ogromen. Predvčerajšnjim in včeraj so vozili malone vsi brzojavci na progi Dunaj-Trst dvakrat s presledkom desetih minut. Z Gorenjskega se je pripeljalo v ponedeljek zvečer 590 ljubljanskih izletnikov. Včerajšnji popoldanski gorenjski vlak je bil tudi razdeljen v dva trena. V prvem so se peljali civilni potniki, v drugem pa vojaki iz Celovca, ki so bili na velikonočnem dopustu.

Ij **Predavanje o lepoti in krasoti slovenske domovine** imel bo iz posebne prijaznosti v soboto, dne 29. t. mes., ob 8. uri zvečer, gosp. Valentin Rožič, visokošolec, v gostilni gosp. Martina Podgorleca v Rožni dolini. Vstopnina prosta. — K mnogobrojnemu obisku vabi o lepševalni odbor.

Ij **Slavnostna otvoritev** pisarniških prostorov v novi palači „Mestne hranilnice“ bo prihodnjo soboto ob 11. uri do polдне. Spored: Pozdrav gostov, blagoslovljenje hranilničnih prostorov, nagovor predsednika, nagovor ljubljanskega župana, slavnostna seja.

Ij **Aretovan** je bil na južnem kolodvoru Peter Sustar iz Vinja, okraj Dolsko, ker se je hotel izseliti v Ameriko, ne da bi bil prej zadestil vojaški dolžnosti. Izročili so ga sodišču.

Ij **Nezgode.** Pomožnemu uradniku južne železnice g. Franu Rozini je padlo na nogo neko železo in mu jo peškodovalo. — Pripenjaču Francetu Miheliču je med pripenjanjem vozov odletela v obraz kljuka in ga na čeljusti znatno poškodovala.

Ij **Samoumor.** Kakor smo včeraj poročali, so našli v Ljubljani pri Vevčah truplo Helene Peršinove, bivše delavke v tobačni tovarni. O tem se nam še poroča, da je šla Peršinova res sama v vodo. Ljudje so jo videli, ko si je zavezala glavo s predpasnikom in nato skočila v vodo. Vzrok družbinske razmere.

Ij **Prijatelji napisov.** Trgovcu z delikatesami g. I. C. Praunseissu, je pred par dnevi odtrgal izpred prodajalnice nek zlikovec neko tablico in jo nesel na Stari trg, kjer jo je našel pol. stražnik. To se je prigodilo že parkrat.

Ij **V Ameriko** se je včeraj odpeljal z južnega kolodvora 135 Kranjcev in 8 Hrvatov.

Ij **Gozd za Kozlerjem** je zopet gorel včeraj popoldne.

Štajerske novice.

š **Na adresi celjske Domovine.** Z ozirom na notico v „Domovini“ od 21. aprila konstatiramo resnici na ljubo sledeče: Mi nismo nikjer in nikoli trdili, da je „Domovina“ kriva, da celjska okolica nima dekliške ljudske šole. Pisalec navedene notice nam je to podtaknil. Pač pa smo trdili, in to trditve še sedaj vzdržujemo v popolnem obsegu, da hujskanje „Domovine“ zoper šolnino pri šolskih sestrah (1 krono na mesec od otroka) slovenski stvari ni bilo v korist, ampak v kvar. Zakaj, to smo v svojem članku jasno dokazali. Radi pripoznamo, da je „Domovina“ brezobzirno ožigosala neznosne šolske razmere celjske okolice — a tega je že dolgo, dolgo; to je bilo že v predpreteklem času. Dejstvo je pa tudi, ga je „Domovina“, odkar je g. baron Apfaltrern celjski okrajni glavar, nenavadno krotka postala v tej za-

devi. Zakaj, tega ne vede samo „modri“ gospodje okrog „Domovine“, ampak tudi drugi ljudje, in to vzbuja njih nevoljo. Ostalim našim trditvam „Domovina“ ni oporekala in jih molče kot resnične pripoznala. Sploh se pa nam vidi, da se „Domovina“ drzne le radi tega tako očitno resnici v lice biti, ker se zanaša, da le malokateri njenih čitateljev Slovenca bere, a v tem se utegne motiti.

š **Zborovanje štajerskih kmetov.** Včeraj so v Gradcu zborovali štajerski nemški kmetje. Ob 4. popoldne je bil občni zbor „Kmečke društvene blagajne“, dopoldne ob 11. pa občni zbor „Katoliškega konservativnega kmečkega društva“. Deleži „Kmečke društvene blagajne“ znašajo 202 tisoč 315 kron, hranilnih vlog je bilo koncem preteklega leta 6.530.632 K 75 v. Hranilnih knjižic je 5079. Katoliško konservativno kmečko društvo ima 34.800 članov O političnem položaju je govoril baron Morsey. Rekel je, da je leta 1897. preprečila nemška obstrukcija primerno nagodbo z Ogrsko. Mažari so zblazneli. O sebi mislijo, da so najvažnejši narod na svetu. Govornik je za skupnost monarhije, armade in gospodarskega ozemlja. Govornik obsoja korupcijo, ki se je pojavila pod Körberjevo vlado v časopisju, ki je smelo pisati vse. Nad vse ostro ožigosa govornik protestansko gonje proti Rimu.

š **Za hrvaške denarce.** Nemško nacionalno časopisje ostro napada štajerski deželni odbor, ker je izdal samo hrvaške reklamne lepake za kopališče Rogatec Slatina „Grazer Tagblatt“ sedaj zatrjuje, da se to več ne bo zgodilo. Hrvatje imajo sedaj besede in hrvaški listi naj opozore Hrvat, da naj v tem slučaju tudi svoj denar ne nosijo v Rogatec Slatino.

š **Vesele** se nemški listi, ki trdijo, da je občinski zastop trga Mozirje sklenil razširiti ljudsko šolo na ta način, da se bo v 4. razredu poučevalo samo v nemščini in da bo vodstvo šole poveril nemški moči. Ali je res?

š **Ustrelil** se je v Slov. Bistrici na kolodvoru 22 let stari Fr. Soršak.

š **K. sl. izobraževalno društvo na Vranskem** priredi na belo nedeljo, dne 30. t. m. popoldne ob 3 uri v stali šoli podučen shod. Govoril bode g. deželni potovalni učitelj M. Jelovšek o živinoreji. K obilni udeležbi vabi odbor.

š **Soštanj.** (Razno). Vojaški nabor za sodnijski okraj Soštanj se je vršil v Soštanju dne 18. in 19. t. mes. Nabornikov je bilo oba dneva 220, potrjenih pa je bilo samo 29, in sicer največ iz velenjske občine — Slovenski fantje bili so večinoma okinčani s trakovi v slov. narodnih barvah, dočim so nekateri šoštanjski in družmirski „Nemci“ izkivali s frankfurtarskimi barvami! Nemške trakove pripenjal jim je lastnooročno bodoči (?) šoštanjski župan, mesar Viktorček. Ker so te nemčurske pijane šleve vrhu tega preveč hajale, vnel se je med njimi in slovenskimi fanti mali prepir, pri katerem so jo pa „nemški vitezi“ pošteno skupili. Posebno se je odlikoval pri razgrajanju in hajljanju mladi „gospod“ Brišnik. — In take ljudi naj bi po ukazu znanega sednjega uradnika v Soštanju nazivali „gospode“! — Kakor čujemo iz zanesljivega vira, imenovan bode funkcijonarjem državnega pravdnštva za tukajšnji sodnijski kaz. oddelek — nemčurski davčni praktikant Paradisch! Za to važno mesto potoevala sta se dva upokojena c. kr. žendarmerijska postajevodji iz Soštanj, katera bi že z ozirom na svoje zvesto in dolgoletno službovanje zaslužila to mesto. Enemu izmed teh se je na pristojnem mestu že zagotovilo imenovanje in naveden je tudi v statusu za leto 1904. Zdaj pa slišimo, da bodo imenovali za to tako važno funkcijo mladega neizkušenega praktikanta. — Z zadnjim dunajskim romarskim vlakom peljalo se je v Rim tudi nekaj slovenskih gg. duhovnikov iz Spodnje Stajerske — med njimi tudi župnik g. Govedič. Ko smo čitali v „Südsteirische Post“ brzojavko iz Rima, v kateri so v večnem Rimu se mudeči duhovniki lavantinske škofije izrazili svojemu višjemu pastirju ekselenciji knezu in škofu lavantinskemu svojo udanost, v navedeni brzojavki zastoj iščemo njegovo ime oziroma podpis, dočim so vsi drugi č. gg. duhovniki navedeni s polnimi imeni! — Drugi pa zopet trdijo, da je g. Govedič bil v Rimu, da pa ali ni občeval s slovenskimi tovariši, ali pa da ni hotel izraziti svojemu knezu in škofu udanosti!

š **Akademikna podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Nemškem Gradcu.** Zadnja št. „Zore“ piše: Običajno je bilo vsako leto, da je priredila graška akademikna podružnica o pustu ples v „korist“ Ciril-Methodovi družbi. Letos je ples izostal. Pri plesu je bil še vsako leto deficit. Tisti goldinarji, ki so jih člani podružnice plačevali za udnino in ki bi se bili morali poslati vsako leto Ciril-Methodovi družbi v Ljubljano, so se porabili za ples. In take naša prekorsna šolska družba ni dobila nič. Letos odbor akademikne podružnice sploh ni sklical občnega zbora. Odbor tvori jo namreč sami

Triglavi, ki se menda boje, da se ne bi Taboriti in Zarjani pelastili odbora in tako dosegli, da bi sploh kaj delal. Sedaj imajo torej „delo“ akademikne podružnice sami Triglavani v zakupu. Taki mladini, ki ne pozna v tako važnih stvareh skupnih ciljev slov. dijaštvo izraža svojo nezaupnost. Ali akademikna podružnica res nima drugega dela kakor da spi spanje pravičnega? Kako potreben bi bil na primer otroški vrtec v Gradcu, kjer prebiva toliko Slovencev. Brez tega bo vsako delo med graškimi Slovenci brezuspešno, ker ne bo imelo trdnih tal.

Zbiranje ruske armade.

Iz Gunčulina poroča ruski dopisnik, da bo nova ureditev ruske armade kmalu dokončana. To zahteva ogromnega truda, ker so nekateri oddelki pri nerednem in naglem umikanju daleč zašli in se razpršili po ogromnih daljavah. Velike zaloge so vse prepeljane v ozadje armade, da je ne bi ovirale pri gibanju. Sneg kopni še vedno, pomlad se je zakesnela in ceste so v sila slabem stanju.

Japonci so bili vjeli 23 zdravnikov in 280 sanitarcev pri cesarskih gemilah. Tem se je v Mukdenu jako slabo godilo. Dajali so jim slabo hrano, in slednjič so jih peljali v Cantufu in vsem utrujenim pokazali smer, kjer so Rusi, ter ukazali, da morajo takoj oditi. Bili so brez orožja in so se bali hunhuških napadov. Boječe so se priplazili pred Ruse, ki so jih pa imeli za Hunhuze in bi jih bili kmalu pestreljali. Komaj so se spoznale, da so prišli skozi ruske straže.

General Sologub ni ranjen, ampak ko je vstajal v boju štirinajst dni brez spanja in hrane, so ga Japonci vjeli. Zastava petega polka je rešena, a velik del vojaštva je vsled nepoznanja kraja zašel v Kirin.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 26. aprila. K današnji obravnavi proti morilcema Klein je velikanski naval. Večina navzočih je — dam. Tu vzbuja obravnava velikansko pozornost. Mnogo listov je priredilo posebne izdaje. Frančiška Klein je danes izjavila, da je nedolžna in da je umor izvršil njen mož, le pri ropu mu je pomagala. Kleinova je pripovedovala, da je umorjeni hišni posestnik Sykora pri Kleinovih prenočil. Ko je ona prišla iz kuhinje v sebo in pogledala pod naslanjač, je zagledala spodaj mrtvega Sykoro. Letela je k mezu in padla predenj na kolena, mož ji je pa dejal: „Ne delaj sedaj neumnosti! Kar je storjeno, se ne more več popraviti! Tu imaš ključ od Sykorevega stanovanja in pojdi po denar“. Predsednik opozori obtoženko na neverojetnost njenega zagovora. Obtožnica dolži Kleinovo poleg umora, da je razsekala Sykorevo truplo in ga dala v vrečo, nakar je z možem oropala stanovanje umorjenega in z možem pobegnila v Pariz. Sodišče proglasi obsodbo v soboto zvečer ali v nedeljo zjutraj.

Dunaj, 26. aprila. Ravnatelj sladkorne tovarne v Rohrbachu se je ustrelil.

Gradeo, 26. aprila. Nadporočnik tržaškega 97. polka Alojzij Schlesinger si je tu prerezal vrat in bil takoj mrtev.

London, 26. aprila. Angleška vlada je izdelala za Transvaal novo ustavo z ljudskim zastopstvom.

Peterburg, 26. aprila. Za pravoslavne velikonočne praznike pričakujejo pomiloščenja političnih kaznjencev in objave reformnega projekta.

Peterburg, 26. aprila. Na Ruskem je položaj Poljakov, Nemcev in židov jako resen. Posebno v Mohilevu je mnogo hujskanja, naj se prebivalstvo vzdigne proti sovražnikom domovine.

London, 26. apr. „Daily Telegraph“ poroča iz Tokia, da je 8000 Rusov baje prekorščilo reke Tumen, da v d r o v s e v e r n o K o r e j o .

Peterburg, 26. aprila. „Novoje Vremja“ poroča iz glavnega štaba ruskega, da je Vladivostok zadostno preskrbljen z živili in sicer mnogo boljše kot je bil Port Artur. Sedaj dovažajo v trdnjavo govejo živino.

London, 26. aprila. Poročevalec nekega lista brzojavlja iz Peterburga, da ni ruska admiraliteta ničesar ukrenila z ozirom na vojni načrt brodovja, ker glede tega ni sporazumljenja med člani. Mnogo admiralov smatra Vladivostok za nedostatno opirališče brodovja, če si Rusija ne osvoji kake korejske luke.

London, 26. aprila. „Daily Mail“ poroča iz Hongkonga, da se nahajajo ruske križarke in prevozne ladje za premog pri Hainanu 480 milj od luke Kamranške.

Manila, 26. aprila. V nedeljo zvečer ob 6. uri je zapazila neka carinska ladja tri vojne ladje, ki so sledile ostalemu brodovju v severni smeri v vojni vrsti. Domneva se, da se bile ladje namenjene proti Boshi na Filipinih. V manilskih mornariških krogih menijo, da so vesti, da se nahajata Kamimura in Togo južno od Formoze, le vojna zvijača. Japonski konzul pa vztraja pri teh vesteh.

Pariz, 26. febr. „Matin“ poroča iz Peterbsrga: Neverjetna je vest o pomorski bitki. Mornariški štab je prepričan, da s Togo ne bo spustil v bitko ob Indokini; sicer bo pa Roždestvenski ostal na jugu, kjer bo počakal Nebogatova, ki ima dospeti v štirih dneh. Sirijo se tudi govori, da Roždestvenski ne bo plul za sedaj proti severu; ampak se bo vrnil proti Javi naproti Nebogatovu, ki bo plul skozi Sundsko ožino. Rusko brodovje bo ukrcalo v Saigono 70.000 ton premoga in 50.000 ton v Sangaju. Stab odločno zanika vest, da se bodo v Sangaju razorožene ladje združile z ruskim brodovjem, tudi moštvo „Diane“ ni bilo prepeljano na krov baltičskih ladij. Po vsemu sediti, bitke ne bo še kmalu. Roždestvenski je bo poizkusil le z združenimi silami.

Pekin, 26. aprila. Guverner otoka Hainan je poslal v Pekin pritožbo vsled navzočnosti ruskega brodovja. Guvernerjem kitajskih obrežij se je vnovič zabičalo, naj varujejo popolno nevtralnost.

London, 26. aprila. (Kor. ur.) Došla je vest, da bo skoro gotovo danes tretje baltičsko brodovje šlo mimo Penanga.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Književna poročila.

Žun Valentin, Osebna dohodarina. Četrto poglavje zakona z dne 25. oktobra 1896, št. 220 drz zak., o neposrednih osebnih davkih s pojasnili, zadevnimi odločbami c. kr. upravnega sodišča in raznimi vzorci s poštnino K 130. — **Hammer, Sieben Predigten über des Menschen Ziel und Ende und letzten Dinge.** K 216. — **Schick-Schmitz, Kurze Anleitung zur Verwaltung des heil. Bussakramentes.** K —96. — **Meyenberg, Eine Weile des Nachdenkens über die Seele.** Homiletisch-philosophische Betrachtungen für gebildete Christen K —90. — **Mariale parvum.** Mai-Betrachtungen entnommen dem Mariale Ernesti primi Archiepiscopi Pragensis 1343 —1364 von Prof. Dr. Fr. Eadler K 240. — **Hiersch, Glauben oder Schauen** K —36. — **Sattel, Martin Deutingers Gotteslehre** K 480. — **Ziegler, Vorträge für Jungfrauenvereine.** 2. Aufl. K 144. — **Mühlbauer, Führt die Kinder zu Maria!** K 366. — **Patiss, Heilige Vorbilder für christliche Jungfrauen in der Welt.** 2. Aufl. K 360. — **Scaramelli-Winkler, Geistlicher Führer auf dem christlichen Tugendwege.** Anleitung zur Askese, 4. Auflage 2 zvezka K 648. — **Aich, Inhaltsverzeichnis zu Predigten und Katechet XLIII. — LIV.** Jahrgang. K 180. — **Spiegel, Einführung in die erste Hilfe bei Unfällen** K 2. — **Seidl, Die Verwaltung des Kirchen- und Pfründenvermögens in Oesterreich.** Systematische Zusammenstellung aller einschlägigen kirchlichen und staatlichen Gesetze und Verordnungen sowie der diesfälligen Iudicate. K 6. — **Schönbach, Über Lesen und Bildung.** 7. natis K 540. — **Burgerstein, Kako je skrbeti doma za zdravje šolske mladine.** K —10. — **Burgerstein, Zdravstvena pravila za učence in učenke** K —10. —

Raznoterosti.

P. Luis Coloma nemški prevodil **Lappa-lieu** vezano K 6. — **Gottes Hand** vez K 480. **Der arme Johannes** vezano K 360. **Die gekrönte Märtyrerin** 2 vezana zvezka K 6. — **Arm und Reich** vezano K 480. **Buch des Kindes** vezano K 240. — **Ludwig von Granada, Einker in Gott** auf der Bahn des geistlichen Lebens K 162. — **Leonardo da Porto Maurizio, Geistliche Übungen** nebst Unterweisungen und Regeln für die Kongregationen der Liebhaber Jesu und Mariä 2 zvezka K 384. — **Gemminger, Ein Blumenstrauß der Himmelskönigin** gebunden. Eine Sammlung von Maïandachten K 216. — **De venerabili Sacramento Altaris** ex de Expositione Missae ex operibus Angelici divi Thomae excerptus K 1. — **Toussaint, Predigten auf die Hauptfeiertage des Kirchenjahres** nebst einer Anzahl der üblichsten Gelegenheitsreden. K 3. —

Cerkvena glasba.

Mitterer, Cantus eucharistici. Op. 127 za 2, 3 in 4 moške glasove deloma z orglami. Partitura K 192, vsak glas 30 vin. — **Goller, Missa in honorem B. M. V. de Loreto.** Part. K 288, vsak glas 24 vin. — **Ista missa** za tri ženske glasove op. 25. b. Part. K 288, vsak glas 24 vin. — **Mitterer, Missa solemis in laudem Ss. Salvatoris** Op. 98. Jubilejna missa za mešan zbor in orkester. Part. K 696, vsak glas 60 vin. — **Hladnik, op. 49. Regina coeli.** Za mešan zbor in spremiljavo orgel ali orkestra. Partitura K 1. —

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Potrti globoke žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm pretužno vest, da je Bogu vsemogočnemu dopadlo poklicati v boljše življenje našega iskreno ljubljenega soproga, oziroma sina, brata, zeta in svaka, gospoda

Mihaela Gregorec
uradnika banke „Slavije“

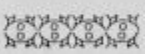
ki je dne 24. aprila ob 11. uri ponoči po dolgi zelo mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 25. letu svoje dobe mirno zaspal v Gospodu.

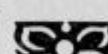
Pogreb predragega pokojnika pojde 26. aprila ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti Sredina št. 14 (na Prulah), na pokopališče k sv. Kristofu.

Nepozabnega rajnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Ljubljana, 25. aprila 1905.

849 **Žalujoči ostali.**

Rogaški pospešuje tek do jedi, olajšuje prebavo ter uspešno razkrojuje snovi zavžitih jedil.

2 pomočnika **— za krojaški obrt —**

se takoj sprejmeta pri Antonu Čebulj, krojaču in posestniku na Jesenicah, Gorenjsko.

850 2—1

Lattermannov drevored.

Traber-jev veliki panoptik
in **anatomski muzej.**

848 3—1

Otvorjen vsak dan od 9. ure zj. do 9. ure zv.

V petek le za dame.

Vstopnina 40 vin. Vojaki in otroci 20 vin.

Z dovoljenjem c. kr. deželne vlade bode letošnji povelikonočni **sejem na Igu** mesto ponedeljek 1. maja

 četrtak, dne 4. maja,

t. j. sv. Florijana dan. 845 2—1

Županstvo Studenec-Ig.

„Katoliška bukvarna“
v Ljubljani.

715 3

Za šmarnično opravilo:

Kerčon, Salve Regina ali razlaganje molitve „Češčena bodi Kraljica“. Usnje s poštino K 2-20.

Kerčon, Marija podoča pravice. Šmarnice. Usnje s poštino vred K 2-20.

Godec, Nove lurske šmarnice. Francoski spisal Henrik Lassere. Usnje s poštino vred K 2-20.

P. Ladislav, Šmarnice. Marijine čednosti in dobrote (usluge) po Patisu in Schepersu. Usnje K 2-20.

P. Hattler — P. Ladislav Hrovat, Šmarnice. Premišljevanja o Srcu Marije. — Platno K 2-—.

Volc, Marija v predpodobah in podobah. Šmarnice. Usnje K 2-20, zlata obr. K 2-60.

Navedene šmarnice se dobijo v „Katoliški bukvarni v Ljubljani, kakor tudi v knjigarni J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Dalje priporočamo:

Hattler, Der Mai-Monat. Der Verehrung des reinsten Herzens Mariä gewidmet. Platno s poštino vred K 2-60.

Der Marienmonat von Ars. Betrachtungs- und Gebetbuch. Aus dem Französischen übersetzt und mit einem Gebetsanhang vermehrt von Pfarrer Benedikt Bury. Platno s poštino vred K 3-20. — S podočo blaženega župnika iz Ars „Vianney“. V šmarnično berilo je vpleten tudi životo-
pis tega pobožnega duhovnika.

Freund, Die Marienverehrung. Mai-Monatspredigten. S poštino K 2-60.

Diesse, Maria, der Christen Hort. Predigten über die hochgebenedeite Mutter des Herrn. 2 zvezka K 9-60.

Alojzij Sušnik
trgovec

Jrma Sušnik roj. Markovič

poročena

Ljubljana

Ljubno

847 1—1 Ljubljana, dne 24. aprila 1905

Lepo stanovanje

v solnčni legi, obstoječe iz 2 sob, kuhinje, jedilne shrambe in kabineta, ter s porabo perilnice in del vrta je na „Dunajski cesti št. 60“ maj-terminom za oddati. 756 5—4

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg. 846

Le do sobote 29. aprila:

Zanimivo potovanje po

slikoviti ital. Rivieri.

Štev. 5275.

Razpis.

816 3—2

Podpisani deželni odbor razpisuje službo

okrožnega zdravnika

na **Grosupljem** z letno plačo 1600 K in aktivitetno doklado 200 K.

Prosilci za to službo naj pošljejo svoje prošnje podpisane deželnemu odboru do

15. maja 1905

ter dokažejo svojo starost, upravičenje do zvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bo le na take prosilce, ki so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnišnici.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, 18. aprila 1905.

Št. 4556.

Razpis.

794 3—3

Podpisani deželni odbor razpisuje mesti provizoričnih deželnih živinozdravnikov

1. v Vipavi, 2. v Škofji Loki.

S službo deželnega živinozdravnika v Vipavi so združeni dohodki letnih 1200 K in sicer pripade od tega 800 K na deželni zaklad in 400 K pa na okrajno blagajnico za sodni okraj Vipavski.

Z enako službo v Škofji Loki pa so združeni dohodki letnih 2000 K, od katerih pripade 800 K na deželni zaklad, 800 K na mestno občino Škotja Loka in 400 K na okrajno blagajnico za sodni okraj Skofjeloški.

Prosilci za te službi pošljejo naj podpisane deželnemu odboru svoje, z dokazili o starosti, znanju slovenskega in nemškega jezika in o živinozdravniški vsposobljenosti opremljene prošnje

do 22. maja 1905.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, 12. aprila 1905.

Delniške pivovarne Žalec in Laški trg v Ljubljani

priporočajo

svoje izborni **marčno pivo** isto tako „**Salvator**“ po bavarskem načinu varjeno, katero se z 20. t. m. nove, letošnje varitve nastavi („ansticht“) in se oddaja v pivovarnah Žalec ali Laški trg ter v **zalogi v Šiški** za Ljubljano, Notranjsko in Dolenjsko, vedno v sveži in izvrstni kakovosti.

Naročila izvršujejo se točno in natančno v vsaki večini, tudi v zabojih po 25 polliterskih steklenic.

836

3—2

Pomladanska in jesenska doba
1905. 343 40—18

Pristno brnsko blago.

En kos Mtr. 3.10 K 7, 8, 10 iz dobre
dolga, zad. za kompl. K 12, K 14 iz boljše
obleko za gosp. (suk- K 16, K 18 iz finejše
nja, hlače, telovnik) K 21 iz najboljše
stano le

En kupon (kos) za črno salon obleko K 20, kakor tudi blago za površnike, turist. ločen, sviln. kamgarne razpošilja po tovarniških cenah kot reela in solidna znana tovarniška zaloga za sukno

Siegel-Imhof v Brnu.

Vzorec zašit in franko. Zajem. pošiljatelj po vzoru. Velike so prednosti, ki jih imajo odjemalci, ki dobivajo blago direktno pri tej tvrdki na mestu tovarne.

Odlikovan

z zlato kolajno in

časno diplomom

v Parizu.

603 104—11

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 18

se priporoča preč. duhovščini

v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpeznega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo

zalogo

— izgotovljene obleke

posebno na haveloke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

„FLORIDAS“
o o o

najizvrstnejša voda za lase.

Ista pospešuje rast las, odstrani luskinje, utrjuje živce, zabrani izpadanje in lomljenje las.

Nobena dama naj ne zamudi poizkusiti tega sredstva.

Cena ene steklenice 2 K.

Izdelovalec **Paško Domianovič**, frizer v Ljubljani.

Osebe, katere hočejo „Floridas“ v prodajo vzeti, dobijo rabat. 698 10—4

Dragotin Puc, na Dunajski cesti št. 18.

ki se lahko snajžjo, zračijo in popravljajo ima vedno v zalogi, ali pa izvrši po naročilu

Najnovejši model na peresih „**SANITAS**“

Načrtovana pri popravilju.

884 52 48
Odlitina
z zlato
medaljo
na razstavi
v Parizu
1. 1904.

„Sanitas“ model pri popravilju.

la mast

1 kg 78 v poljubni množini razpošilja franko
688(29-13) **Lad. Urban i dr. Praga-Žižkov.**

1122 100—86

Zahtevajte
brezplačno in franko

moj ilustrirani cenik z več

ko 600 podobami

ur, zlatega in sre-

brnega blaga

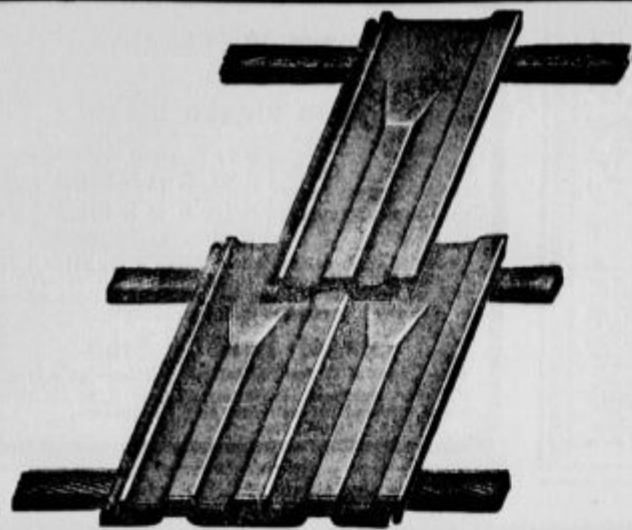
in godbenih reči

Hanns Konrad

tovarna za ure in izsotna trgovina

Most št. 955, Češko

Prava smet. „lik. remonte“-ura s sidro, „is t m.“ oskoplj. patent v trpežnem futralu iz jelenovega usnja s eleg. veržico iz niklja in privrskom, komad gld. 2'50.

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana,

opekarna in tovarna peči, ponudijo vsako poljubno množino

zarezane strešne opeke, „Koroški model“

(Strangfalzziegel).

742 40-4

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Te vrste strešniki so patentovani v vseh kulturnih državah. o Lastniki patentov: F. P. Vidic & Komp. in Josip Marzola.

Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje.

Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Sprejmejo se zastopniki.

Takojšnja in najzanesljivejša postrežba.

Sprejmejo se zastopniki.

Prodaja špecerijskega blaga.

V konkurno maso Ferdinanda Keršiča, trgovca v Spod. Šiški št. 22, spadajoča špecerijska zaloge in prodajalnična oprava se vsled sklepa odbora konkurznih upnikov proda iz proste roke.

Zaloga špecerijskega blaga cenjena je na 2152 K 57 h, prodajalnična oprava pa na 162 K 50 h ter se mora kupnina plačati takoj na roke oskrbnika konkurzne mase, ko se kupna ponudba sprejme.

Zaloga in oprava se zamore ogledati ter se je v to svrhu in radi vpogleda v cenilni zapisnik zglasiti v navadnih pisarniških urah pri oskrbniku konkurzne mase, g. dr. M. PIRC-u, odvetniku v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 26, pri katerem se naj vložijo ponudbe do 29. aprila t. l.

Ljubljana, 20. aprila 1905.

824 3-3

Konkurzno oskrbnništvo.

Radi preselitve

prodaja po znatno znižanih cenah:

Klobuke, slamnike, čepice kravate in vse druge predmete

ter se priporoča spoštovanjem

G. ČADEŽ

Ljubljana,
Stari trg št. 4.

Za prekuovalce po tovarniških cenah!

750 5-3

A. Primožič, Ljubljana, Mestni trg 25

V soboto 4. marca pričeni

400 104-15

pride na prostovoljno prodajo

najnovejše blago za damske pomladne obleke, svilen blago za bluže, paletu- in dežne plašče, ca. 200. kom narejenih svilenih bluz od gld. 3'50 višje; fini francoski batisti in perilni zefiri od 16 kr. dalje. Posteljne preproge in garniture, peluche preproge od gld. 1'65 višje; perilo za gospode in dame radi

popolne opustitve trgovine.

Ker se blago naglo razprodaja, ne razpošiljamo nikakih vzorcev, nasprotno si pa vsakdo blago lahko ogleda.

Ernest Hammerschmidta nasledniki

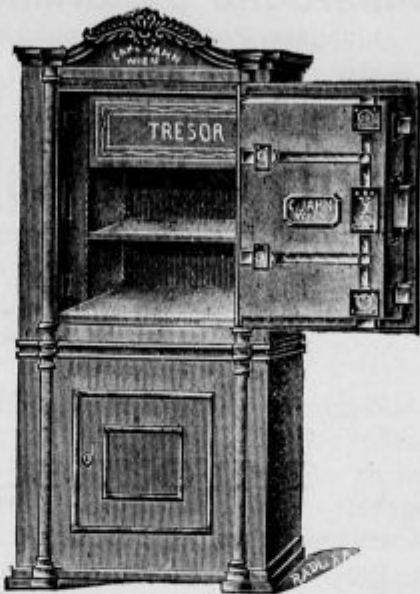
Madile, Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin

1980c 34-5

Ljubljana

Valvasorjev trg 6. Prešernove ulice 50.

Velika zaloga

blagajnic in denarnic ter vseh v železninsko stroko spadajočih predmetov.

Cene nizke!

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejenim poroštvo

v lastni hiši

v Ljubljani

v lastni hiši

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

2 52-18

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Upravno premoženje kmetske posojilnice znaša **K 5.245.845'40.**

Stanje hran. vlog **K 5.089.883'14.** Denarni promet **K 23.806'306'40.** Stanje rez. zaklada **K 98.238'41.**

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadružnikih.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

Zahtevajte pri nakupu

671 60-71

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Jurij Schicht, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

Varstvena znamka.

Dobiva!
se povsod